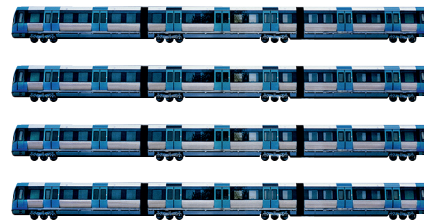
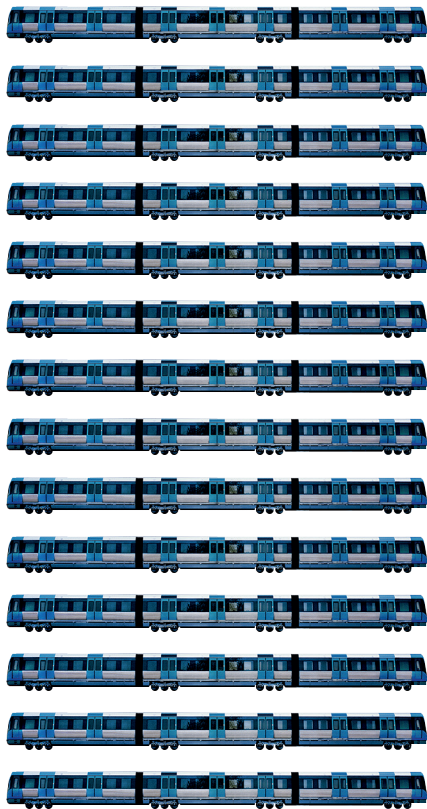

**SAKNAS:
45 000 PERSONER**
(eller ungefär 122 fulla tunnelbanetåg)

De 45 000 personerna som arbetspendlar i de nordiska gränsregionerna tas inte med i den officiella arbetsmarknadsstatistiken. Detta motsvarar 122 fullsatta tunnelbanetåg, lika många som på denna broschyrs fram och baksida.

I Öresundsregionen arbetspendlar dagligen 17 000 personer, vilka alltså inte finns med i den officiella arbetsmarknadsstatistiken.

45 000 PERSONER SAKNAS I DEN OFFICIELLA STATISTIKEN

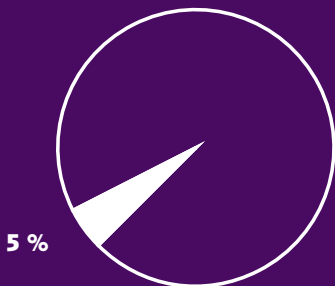
Inom statistiken talar man ibland om mörkertal. Det är de händelser eller personer som man inte känner till och därför inte kan ta med i statistiken. När det gäller gränspendlingen i Öresundsregionen saknas den i den officiella statistiken.

I Öresundsregionen rör det sig om 17 000 personer som pendlar dagligen för att arbeta på andra sidan sundet. Detta påverkar hela Sverige och Danmarks utveckling.

Uppgifterna om dessa gränspendlare saknas i de officiella statistikregistren. I strikt mening handlar det alltså inte om mörkertal utan om att utvecklingen i Öresundsregionen – och särskilt i Skåne – blir missvisande.

SÅ STOR BLIR SKILLNADEN MED ELLER UTAN ÖRESUNDSPENDLARE

MALMÖ STAD

5 procent av de förvärvs-
arbetande i Malmö stad
saknas i den officiella statistiken

TÅRNBY KOMMUN

8 procent av arbetstillfällena
i Tårnby kommun
saknas i den officiella statistiken

ÖRESUNDSREGIONAL STATISTIK

”Vissa använder statistik
som den berusade
använder lyktstolpen,
mer till stöd
än till upplysning.”

Citatet tillskrivs den skotske religionshistorikern Andrew Lang och är ett av många exempel på vårt klivna förhållande till statistik.

Det går emellertid inte att bortse från att behovet av statistik är stort i vårt moderna samhälle. Många system – till exempel för bidrag eller ekonomisk utjämning mellan kommuner – bygger på statistik. Konsekvenserna av fel och stora mörkertal blir därför allvarliga.

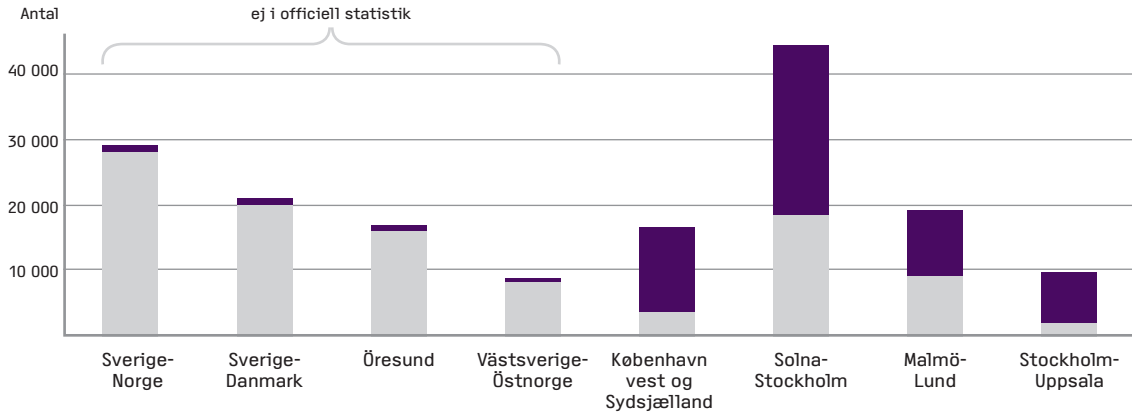
Den nationella statistikproduktionen är dessvärre inte anpassad för att hantera utvecklingen i länders gränsregioner, som i dag präglas av omfattande pendling över gränserna. Konsekvenserna av detta blir extra tydliga för Skåne och Själland:

År 2011 saknas 17 000, eller drygt 2 procent av arbetskraften, i den officiella statistiken för Skåne. Motsvarande saknas dessa arbetstillfällen i Köpenhamn och Själland. För Malmös del innebär det att närmare 5 procent av de förvärvsarbetande inte räknas, vilket medför att den officiella sysselsättningsgraden riskerar att ligga kvar på en för låg nivå. All planering och prognosverksamhet i allmänhet och i arbetsmarknads, infrastruktur- och bostadsfrågor i synnerhet försvåras till följd av stora mörkertal i statistiken. Dessutom uppstår en kvalitetsdiskussion vad gäller den nationella statistiken då den på sikt får alltför stora brister.

Sedan Öresundsbron färdigställdes har Region Skåne tillsammans med en rad andra organisationer i Öresundsregionen drivit det så kallade Örestat-samarbetet. Resultatet är en Öresundsdatabas med unik statistik som beskriver utvecklingen i gränsregionen, dels flöden mellan de båda regiondelarna som flyttning och pendling, dels harmoniserade uppgifter som gör jämförelsen mellan danska och svenska uppgifter mer rättvisa.

PENDLINGSSTRÖMMAR I URVAL 2009 OCH 2011

Staplarna beskriver arbetspendling i båda riktningar mellan de olika geografierna

En mindre del av Öresundsdatan finansieras av danska staten genom Danmarks Statistik, den övriga kostnaden för den årliga driften och uppdatering står Region Skåne för.

De nationella statistikmyndigheterna måste ges förutsättningar för att säkerställa drift och produktion gällande gränsregional statistik och göra dessa uppgifter till en naturlig del i de nationella statistiksystemen.

ÖKAD RÖRLIGHET ÖVER GRÄNSERNA

I gränsregionerna sker pendling i ökande omfattning även över gränserna i takt med att integrationen ökar. I Öresundsregionen betraktar danska medborgare Skåne som en del av deras tillgängliga bostadsmarknad, medan svenskar ser Köpenhamn och Själland som en del av sin arbetsmarknad. Detta fenomen kan även observeras mellan Sverige och Norge och mellan Sverige och Finland och berör en växande del av arbetsmarknaden.

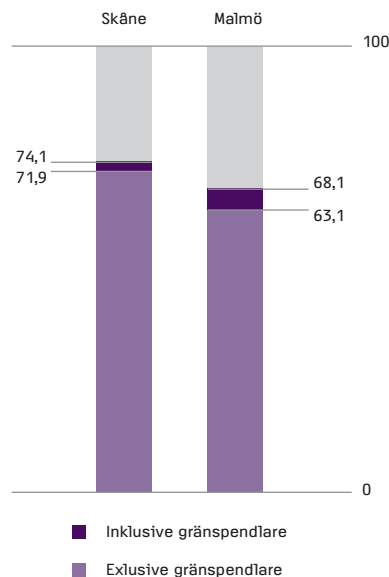
Skåne har idag lägst sysselsättningsgrad av Sveriges län även med gränspendlarna inräknade. Malmö är den kommun i Skåne som har lägst sysselsättningsnivå av Skånes kommuner. Behovet av ökad rörlighet och expanderade arbetsmarknader är stort. Här bör möjligheten till arbete i Köpenhamn och Själland tas tillvara. Detta är även något som nämns i OECDs Territorial Review av Skåne 2012.

Diagrammet visar hur stor pendlingen är över Öresund i jämförelse med andra pendlingsrelationer. De fyra staplarna till vänster är uppgifter som saknas i den nationella statistiken. Pendlingen över Öresund är i storleksordningen jämförbar med pendlingen mellan Lund och Malmö, Köpenhamn och Väst och- Sydsjällands landsdel samt från Solna till Stockholm. Intressant att notera är även att pendlingen över Öresund är större än den är mellan Västsvrige och Östnorge. I båda dessa fall är avstånden inte större än att det går att arbetspendla över dagen vilket är svårt mellan andra delar av Sverige, Norge och Danmark.

SÅ STORA ÄR MÖRKERTALEN

- År 2011 var sysselsättningsgraden (20-64 år) i den officiella registerbaserade statistiken 71,9 procent i Skåne och 63,1 procent i Malmö kommun. Inkluderas gränspendlarna blir den korrekta nivån 74,1 procent respektive 68,1 procent.
- År 2011 var den officiella lönesumman för de förvärvsarbetande som bor i Skåne 162,5 miljarder kronor. Inkluderas gränspendlarnas löneinkomster uppgår siffran istället till 163,1 miljarder kronor.
- År 2011 hade 51 000 skåningar i åldern 20-64 år, varav 22 000 med hemort i Malmö ingen skattepliktig inkomst i Sverige. Av denna grupp arbetade 15.000 i Danmark och 9.000 av dessa bodde i Malmö.
- År 2011 utgjorde gruppen 20-64-åringar som varken studerar eller arbetar i Skåne 21,9 procent och i Malmö 29,5 procent. En stor del av dessa borde kunna förklaras med hjälp av gränspendlingen. Detta kan jämföras med riket där andelen var 17,8 procent.
- År 2011 saknades 6 984 av arbetstillfällena i Köpenhamns kommun i den danska officiella statistiken vilket innebär att den förvärvsarbetande dagbefolkningen bör skrivas upp med cirka 2 procent. För Tårnby kommun blir samma siffra 8 procent och för Själland som helhet 1,2 procent.
- Öresundspendlarna ger den danska delen av Öresundregionen ett årligt lyft i tillväxten på 5 miljarder DKK eftersom svenskar kommer in på den danska arbetsmarknaden.

SYSSELSÄTTNINGSGRADEN I MALMÖ OCH SKÅNE (PROCENT, 2011)

DEN OFFENTLIGA STATISTIKEN HÄNGER INTE MED

Arbetsmarknadens utveckling och förvärvsfrekvensen har stor betydelse för många offentliga system. Kvaliteten på beslutsunderlaget som styr fördelningen av offentliga medel mellan kommuner och landsting/regioner är viktig.

I syfte att förse användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, debatt och forskning har Statistiska Centralbyrån (SCB) i Sverige uppdrag att utveckla, producera och sprida statistik, att medverka aktivt i det internationella statistiska

samarbetet, samt att samordna och stödja det svenska systemet för officiell statistik. Den offentliga statistiken omfattar bara nationalstaten Sverige och tar inte hänsyn till gränsregionernas problematik. Konsekvensen blir att det offentliga Sverige helt missar den dramatiskt ökade rörligheten och de möjligheter som regionförstoringen över gränserna ger. Det kommer att leda till att offentliga system snedvrids och att beslutsunderlag förlorar sitt värde när det på sikt uppstår avvikelser på flera procent i den officiella statistiken. Bristerna gäller Öresundsregionen samt gränsen mot Norge och Finland. I många små gränskommuner är problemet relativt sett större än för Öresundsregionen.

I Danmark har Danmarks Statistik samma uppdrag som SCB har i Sverige. Genom finansloven finns ett statligt anslag som motsvarar en del av Öresundsdata-basens finansiering. Anslaget har dock minskats genom besparingar och i och med att Öresunds databasen blir mer modern och växer i omfång och kvalitet behöver anslaget utökas.

VAD ÄR LÖSNINGEN?

På sikt måste gränspendlarnas inkomster med mera vara en del av de nationella statistiksystemen. Den svenska och danska staten bör säkerställa drift och produktion gällande gränsregional statistik. Statistiska Centralbyrån och Danmarks statistik bör få i uppdrag att årligen producera, publicera och utveckla gränsregional statistik samt integrera denna i den nationella officiella statistiken. Under 2013 och 2014 kommer Örestat III-projektet att arbeta för en hållbar och långsiktig lösning för gränsregional statistik och en framtida säkrad drift för Öresunds databasen.

Denna publikation har gjorts inom ramen för Interreg-projektet Örestat III.

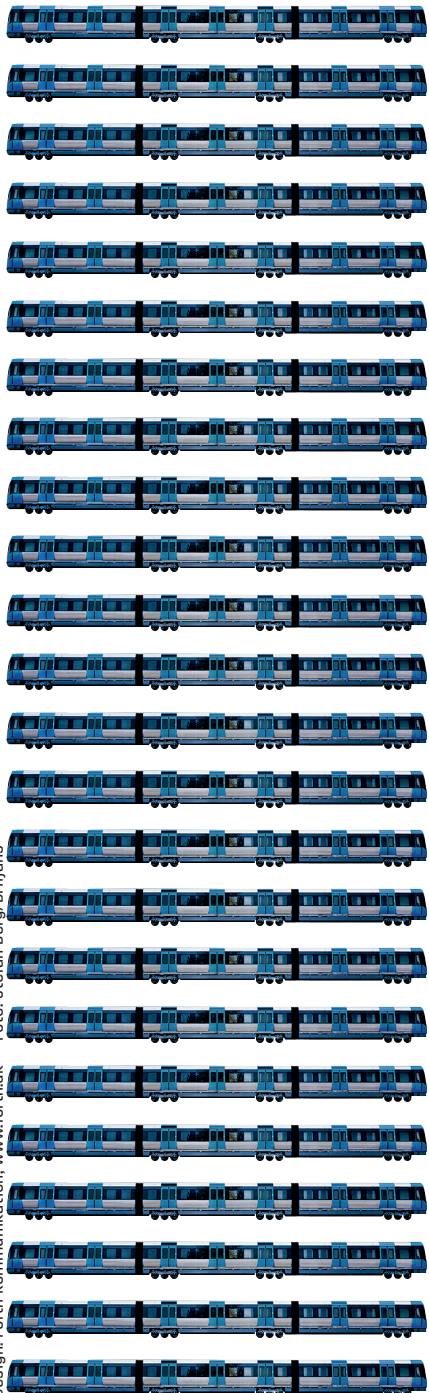
Under perioden 2011 till 2014 utvecklas både Öresunds databasen och statistiken som finns i den genom ett EU-projekt, Örestat III. Örestat III är ett samarbete mellan Region Skåne (Leadpartner), Region Hovedstaden, Region Sjælland, Helsingborg stad, Malmö stad, Arbetsförmedlingen, Landskrona stad, Öresundskomiteen och Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland.

Statistiken är öppen och tillgänglig för alla. Mer information om projektet och databasen hittar du på www.orestat.se eller www.orestat.dk.

Förutom att ladda ned statistik kan du även läsa analyser om Öresundsregionen på hemsidan.

Örestat

Denna publikation är gjord med stöd av:

EUROPEISKA
UNIONEN
Européiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IZA
ÖRESUND - KATTEGAT - SKÅGERÄK